

Sammanträde i socialnämnden

Tid och plats för sammanträde

Onsdagen den 2 februari 2022, kl. 09.00. B-salen, Västra Storgatan 15, Gnesta

Gruppmöten

Majoriteten (S, M); kl. 08.00. B-salen, Elektron. Oppositionen (C, L); kl. 08.00.
Frösjön/Lockvattnet, Elektron. Oppositionen (V, MP, Fi); kl. 08.00. Björken, Elektron.
Oppositionen (SD); kl. 08.00. Lokal, Elektron

Förslag till justerare

Ordinarie: Rebecka Sahlman (M) Ersättare: Mari Klasson (C)

Tid och plats för justering

Protokollet justeras i direkt anslutning till sammanträdet. Kommunledningskontoret
Västra Storgatan 15, Gnesta

Allmänheten

Under rådande pandemi och med anledning av de restriktioner som råder, har presidiet beslutat att stänga dagordningens alla punkter för allmänheten.

Beslutsunderlag till ärendena i kallelsen finns på www.gnesta.se samt för läsning digitalt på servicecenter.

Frågor om kallelsen och ärendena besvaras av sekreteraren, tel: 0158-275 000.

Dagordning

Sammanträdet öppnande samt upprop

Val av justerare och tid för justering

Godkännande av dagordningen

Offentliga 1 - 3, Ej offentliga 4 - 5

Nr	Diarienummer	Ärende
1	SN.2021.92	Revisionsrapport - Socialnämndens åtgärder för en ekonomi i balans
2	SN.2022.1	Redovisning av delegationsbeslut

3	SN.2022.2	Anmälningsärenden
4	SN.2022.3	Förvaltningschefen informerar
5	SN.2021.105	Ställningstagande om att väcka talan i tingsrätten
gällande umgänge - Handlingar dukas på nämnden

Ingrid Jerneborg Glimne

Marie Solter

Ordförande

Sekreterare

Upprättad:

Diarienummer:
SN.2021.92

Socialnämnden

Revisionsrapport - Socialnämndens åtgärder för en ekonomi i balans

Förslag till beslut i socialnämnden

1. Socialnämnden tar del av PwC: s granskning *Socialnämndens åtgärder för en ekonomi i balans* och konstaterar att nämnden redan påbörjat de föreslagna åtgärderna.

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Gnesta kommun genomfört en granskning av socialnämndens åtgärder för en ekonomi i balans. Granskningens syfte är att granska om socialnämndens åtgärder för ekonomi i balans är tillräckliga. PwC: s bedömning är att socialnämndens åtgärder ej är tillräckliga för att nå en ekonomi i balans. Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till socialnämnden:

- PwC rekommenderar att problematiken rörande återkommande underskott synliggörs i nämndens budgetunderlag och att mål och strategier formuleras. Detta utifrån att vi bedömer att målet som är formulerat rörande god ekonomi inte är tillräckligt precist och heltäckande. Vi saknar således flera aspekter som är av vikt för att upprätthålla en ekonomi i balans.
- PwC rekommenderar att åtgärder sätts in i ett tidigare skede och ser det som väsentligt att åtgärderna även ger effekt på kortare sikt med anledning av dels nämndens prognostiserade underskott för verksamhetsåret och dels nämndens återkommande underskott historiskt.
- PwC rekommenderar att nämnden för diskussioner och genomför analyser avseende intäkts- och kostnadsutvecklingen inför respektive verksamhetsår. Där eventuella skillnader i intäkter och kostnader, exempelvis dyra placeringar av individer och förändringar i statsbidrag, mellan verksamhetsåren framförs till kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. I syfte att säkerställa att en ekonomi i balans är möjlig att uppnå.

Socialnämnden vill understryka att samtliga rekommendationer i PwC: s granskning har nämnden redan uppmärksammat och redan börjat att arbeta med.

Ärendebeskrivning

PwC har genomfört en granskning som resulterat i revisionsrapporten *Socialnämndens åtgärder för en ekonomi i balans*. Varje revisionsfråga bedöms med hjälp av signalsystem: grön (ja), gult (delvis) och röd (nej). Gjorda iakttagelser och bedömningar redovisas i sin helhet i rapporten som har överlämnats till socialnämnden för svar senast den 28 februari 2022. Socialnämnden har tagit del av granskningen och konstaterar att nämnden redan påbörjat arbetet utifrån PwC: s rekommendationer.

Förvaltningens synpunkter

Av de 7 revisionsfrågorna har socialnämnden erhållit signalfärgen grönt (ja) på frågorna; 1) Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet? 2) Har nämnden upprättat direktiv/instruktion för rapportering till nämnden? och 4) Fokuserar rapporteringen på ekonomiskt resultat och prognos. Socialnämnden håller med PwC i denna bedömning.

Socialnämnden har erhållit signalfärgen gult (delvis) på frågorna; 3) Sker rapportering i enlighet med direktiven? 5) Används måttetal för ekonomi, prestationer och kvalitet för att styra och kontrollera verksamheten? och 7) Säkerställer nämnden att beslutade åtgärder genomförs?

Socialnämnden har redan uppmärksammat och vidtagit åtgärder inom dessa områden. För att utveckla verksamheten kommer socialnämnden i den kommande Framtidsplanen i största möjliga mån använda sig utav resultatindikatorer som finns i Kolada och ange målvärden för såväl kvalitetsmått, effekt och ekonomi. Detta kommer ge en tydligare måluppföljning.

Under våren 2021 införde nämnden "*Redovisning av nyckeltal*" som redovisas kvartalsvis. Redovisningen innehåller bland annat nyckeltal som beskriver inflödet av biståndsbeslut enligt SoL och LSS, inflödet av orosanmälningar och diverse led- och utredningstider. För att stärka kopplingen mellan ekonomi och kvalitet kommer "*Redovisning av nyckeltal*" utökas och uppföljningsstrukturen kring detta vara i form av styrkort för verksamheten. Detta kommer ge nämnden tydligare underlag inför beslut och åtgärder.

För att ytterligare utveckla arbetet med uppföljning och analys har nämnden infört en årlig workshop inför framskrivningen av den årliga Framtidsplanen. Under

workshopen formulerar nämnden mål och säkerställer att målen är uppföljningsbara genom mätbara indikatorer. Samt, anger målvärden på indikatorerna som nämnden vill uppnå för medborgarna/brukarna. Detta kommer innebära att indikatorerna blir en del av nämndens ordinarie styr- och uppföljningssystem.

Socialnämnden erhåller signalfärgen rött (nej) på frågan; 6) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?

Socialnämnden har redan uppmärksammat och vidtagit åtgärder inom detta område. Socialnämnden vill också framhäva vikten av att inte genomföra för snabba åtgärder utan satsa på långsiktighet för mer träffsäkra analyser. Sedan åtgärdsplanen för budget i balans togs fram har förutsättningarna ändrats och nämnden har under hösten 2021 identifierat flertalet punkter som behöver justeras och förändras. Bland annat har vissa verksamheter varit underfinansierade. Presidiet har tillsammans med socialchefen och berörda tjänstemän haft budgetdialog med kommunfullmäktige och påvisat både volymökningar, verksamheter som varit underfinansierade och kommande ekonomiska utmaningar för år 2022 och för detta äskat större budget. Den viktigaste utgångspunkten för att erhålla en budget i balans är att föreslagna åtgärder är långsiktiga med kompletta analyser.

Arbetet fortlöper och fokus ligger på det fortsatta arbetet med volymer, volymökningar och justerat prissättningarna för att erhålla mer träffsäkra prognoser. Målet är att erhålla en volymbaserad budget som ger utförarna rätt förutsättningar.

Ekonomiska konsekvenser

Eventuella ekonomiska konsekvenser i form av personal ryms inom ramen för den budgeterade organisationen. Avseende systemstöd/verksamhetsstöd så är det budgeterat på central- och nämndnivå och påverkar inte socialnämndens budget annat än i ringa omfattning. Eventuella kostnader för utbildning i systemstödet belastar driften.

Juridiska konsekvenser

Kommunallag förstärker att nämndens åtgärder är nödvändiga.

Jämställdhetsanalys utifrån checklista

Jämställdhetsanalys bedöms inte vara nödvändigt för detta ärende.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse 2021-12-06
2. Revisionsrapport Socialnämndens åtgärder för en ekonomi i balans

Lena Karlsson Leksell
Förvaltningschef

Ida Claesson
Verksamhetsutvecklare

Sändlista

~ Gnesta kommuns revisorer

Socialnämndens åtgärder för en ekonomi i balans

Gnesta kommun

2021-11-10

Projektledare: Ebba Öhlund

Projektmedarbetare: Oskar Månsson

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Gnesta kommun genomfört en granskning av socialnämndens åtgärder för en ekonomi i balans. Granskningens syfte är att granska om socialnämndens åtgärder för ekonomi i balans är tillräckliga.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att socialnämndens åtgärder **ej är tillräckliga** för att nå en ekonomi i balans.

Vi ser allvarligt på att åtgärder med konkret effekt under innevarande år i stort saknas med tanke på nämndens prognostiserade underskott i början av året. Detta torde rimligen ha skett i ett tidigare skede i synnerhet med tanke på den problematik som återfunnits historiskt inom nämnden.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning
1. Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?	Ja
2. Har nämnden upprättat direktiv/instruktion för rapportering till nämnden?	Ja
3. Sker rapportering i enlighet med direktiven?	Delvis
4. Fokuserar rapporteringen på ekonomiskt resultat och prognos?	Ja
5. Används mätetal för ekonomi, prestationer och kvalitet för att styra och kontrollera verksamheten?	Delvis
6. Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Nej
7. Säkerställer nämnden att beslutade åtgärder genomförs?	Delvis

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning lämnas nedan rekommendationer till socialnämnden.

- Vi rekommenderar att problematiken rörande återkommande underskott synliggörs i nämndens budgetunderlag och att mål och strategier formuleras. Detta utifrån att vi bedömer att målet som är formulerat rörande god ekonomi inte är tillräckligt precist och heltäckande. Vi saknar således flera aspekter som är av vikt för att upprätthålla en ekonomi i balans.
- Vi rekommenderar att åtgärder sätts in i ett tidigare skede och ser det som väsentligt att åtgärderna även ger effekt på kortare sikt med anledning av dels nämndens prognostiserade underskott för verksamhetsåret och dels nämndens återkommande underskott historiskt.
- Vi rekommenderar att nämnden för diskussioner och genomför analyser avseende intäcks- och kostnadsutvecklingen inför respektive verksamhetsår. Där eventuella skillnader i intäkter och kostnader, exempelvis dyra placeringar av individer och förändringar i statsbidrag, mellan verksamhetsåren framförs till kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. I syfte att säkerställa att en ekonomi i balans är möjlig att uppnå.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och revisionsfrågor	4
Revisionskriterier	4
Avgränsning	4
Metod	4
Granskningsresultat	5
Historiskt utfall, avvikelser och prognos	5
Budget	7
lakttagelser	7
Bedömning	8
Rapportering	9
lakttagelser	9
Bedömning	15
Åtgärder	15
lakttagelser	15
Bedömning	17
Samlad bedömning	18
Rekommendationer	18
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	19

Inledning

Bakgrund

Kommunstyrelsen och nämnderna ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

För 2020 redovisade socialnämnden underskott mot budget uppgående till 6,5 mnkr. Nämnden (tidigare Vuxen- och omsorgsnämnden) har under flera år redovisat budgetunderskott. I genomförd risk och väsentlighetsanalys har revisorerna därför beslutat att genomföra en fördjupad granskning avseende socialnämndens åtgärder för ekonomi i balans under 2021.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att granska om socialnämndens åtgärder för ekonomi i balans är tillräckliga.

För att uppnå syftet med granskningen har följande revisionsfrågor formulerats:

1. Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?
2. Har nämnden upprättat direktiv/instruktion för rapportering till nämnden?
3. Sker rapportering i enlighet med direktiven?
4. Fokuserar rapporteringen på ekonomiskt resultat och prognos?
5. Används mätetal för ekonomi, prestationer och kvalitet för att styra och kontrollera verksamheten?
6. Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?
7. Säkerställer nämnden att beslutade åtgärder genomförs?

Revisionskriterier

- Kommunallagen
- Kommunens styrande och stödjande dokument

Avgränsning

Avgränsning görs i tid till perioden januari till september 2021.

Granskningen avser socialnämnden.

Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier. Inhämtande av styrande dokument (i förekommande fall budget och direktiv för rapportering till nämnden) samt protokollsläsning av socialnämndens protokoll för granskningsperioden. Kontakt har även skett med ekonom kopplad till socialnämnden/socialförvaltningen.

Den intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten innan färdigställande.

Granskningsresultat

Historiskt utfall, avvikelser och prognos

lakttagelser

Den tidigare nämnden vuxen- och omsorgsnämnden byter namn till socialnämnden 2019. Under 2019 beslutas av kommunstyrelsen att även flytta verksamheterna vuxenutbildning och arbetsmarknad till socialnämnden. Socialnämnden ansvarar utöver vuxenutbildning och arbetsmarknad för uppgifter inom socialtjänsten samt den kommunala hälso- och sjukvården. Nämnden ansvarar vidare för bland annat bostadsanpassningen och integrationsverksamhet.

Vid en överblick av det ekonomiska utfallet de senaste två åren, efter förändringarna som beskrivs ovan, kan vi konstatera att nämnden redovisar negativa avvikelser mot budget. Avvikelserna är i paritet med varandra för 2019 och 2020 om dryga sex mnkr. För år 2021 lämnas prognos i augusti om ett negativt utfall per helår om ca nio mnkr, vilket är en försämring i jämförelse med år 2019 och 2020. Vi noterar även att budgeten är tio mnkr högre 2021 i jämförelse med 2020. Tjänstepersoner uppger att det finns osäkerhet i förhållande till jämförelser mellan 2019 och 2021 med anledning av att det bland annat upptäckts fel i redovisningen från tidigare år samt förändringar i organisationsstruktur. Vi ser ändå ett värde att åskådliggöra den problematik som nämnden har och har haft i förhållande till att nå en budget i balans. Jämförelser mellan åren är således inte det primära i denna del.

I årsredovisning för 2019 uppges att det negativa utfallet beror på stora underskott inom verksamhetsområdet äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning, hälso- och sjukvård samt hemtjänsten. Vidare beskrivs oförutsedda kostnader för personalavgångar.

I årsredovisning för 2020 beskrivs det negativa utfallet huvudsakligen bero på kostsamma externa placeringar av barn och unga. Överskridanden finns även inom hemtjänsten och hälso- och sjukvårdsenheten. Förvaltningen har låga lönekostnader som förklaras av ej tillsatta vakanser, vilket medför höga kostnader för tillfällig bemanning.

I årsprognos som lämnas i augusti 2021 är förklaringen till det negativa underskottet att det härrör från verksamhetsområdet äldre, funktionsstöd, hälso- och sjukvård samt stöd och vägledning.

Av ovan noterar vi att utfallet berör liknande verksamheter under åren 2019-2021 där vi återkommande ser att verksamheter som rör äldre visar underskott. I nedan tabell framgår budget, utfall samt avvikelse för respektive år. Materialet är hämtat från kommunens årsredovisningar samt socialnämndens prognos per augusti 2021.

	Socialnämnden			
Mnkr	Budget	Utfall	Avvikelse	
2019	224,0	230,3	-6,3	
2020	229,8	236,3	-6,5	
2021	239,3	248,3 (prognos augusti)	-9,0 (prognos augusti)	

För lämnad prognos av ekonomiskt utfall historiskt kan vi tyda följande kopplat till prognossäkerhet, se tabell nedan:

	Prognos ekonomiskt utfall			
Mnkr	Lämnad prognos i delår	Utfall helår	Avvikelse	
2019	0	-6,3	-6,3	
2020	-6,9	-6,5	0,4	

Lämnade prognos i förhållande till utfall indikerar att prognossäkerheten är förhållandevis god för 2020. För 2019 är avvikelsen betydande.

För att sätta Gnesta kommun i jämförelse med riket och andra liknande

kommuner inom områden kopplat till socialnämndens verksamhet väljer vi att lyfta fram ett antal nyckeltal från databasen Kolada. I Kolada finns en samlad ingång till nyckeltal om resurser, volymer och kvalitet i samtliga kommuners och regioners verksamheter. Nyckeltalen bygger ofta på nationell statistik från de statistikansvariga myndigheterna men också på uppgifter från andra källor.

De senaste nyckeltalen som presenteras i Kolada är från 2020 vilket vi vill poängtera. Anledningen till att vi ändå ser ett värde av att presentera nyckeltalen härrör till att det indikerar hur Gnesta kommuns historiska kostnadsläge inom verksamheterna ser ut. Vi noterar att kostnadsläget är betydligt högre inom komvux (vuxenutbildning) men framförallt vad gäller kostnader för hemtjänst och särskilt boende inom äldreomsorgen.

Beträffande nettokostnadsavvikelse för äldreomsorgen visar det ett värde om +16,8 % och +27,2 % för år 2018 och 2019 vilket betyder att verksamheten har betydligt högre kostnad än statistiskt förväntat. Vi noterar överlag tydliga avvikelser i jämförelser med riket och strukturellt liknande kommuner för 2018 och 2019. För 2020 är värdet +0,8 % vilket indikerar att det statistiskt förväntade kostnaderna är i paritet med riket.

Om vi å andra sidan väljer att titta på verksamheterna inom individ- och familjeomsorg och LSS konstaterar vi negativa värden gällande nettokostnadsavvikelse för 2018 och 2019. Negativa värden betyder att verksamheten har lägre kostnader än statistiskt förväntat. För 2020 ser vi dock tydliga skillnader främst vad gäller nettokostnadsavvikelse för individ- och familjeomsorg. Från ett negativt värde om -31,6

% 2019 till ett positivt värde om 2,5 % 2020. Med andra ord är kostnaderna närmare det statistiskt förväntade 2020.

Men som vi tidigare nämner förbehåller vi oss till att statistiken inte är dagsaktuell men vi kan däremot konstatera att kostnaderna historiskt är statistiskt högre än förväntat inom främst äldreomsorgen, vilket kan ses i ljuset av att verksamheterna inom äldreomsorgen även visar stora budgetunderskott i årsredovisning de senaste åren.

I nedan tabell redogörs för ett antal nyckeltal hämtade från Kolada 2021-11-02.

Socialnämnden (vuxen- och omsorgsnämnden)	Gnesta kommun			Strukturellt liknande kommuner 2020	Alla kommuner 2019
	2018	2019	2020		
Kostnad komvux (kr/heltidsstuderande)	131 528	249 300	245 378	59 831	60 325
Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/hemtjänsttagare	351 637	348 463	.	314 828 (2019)	283 383 (2019)
Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/brukare	993 904	1 454 431	-	1 232 690	1 065 121
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg (%)	16,8	27,2	0,8	9,3	1,9
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg (%)	-21,4	-31,6	2,5	15,6	7,7
Nettokostnadsavvikelse LSS (%)	0,7	-5,7	1,7	-1,2	-0,5

Budget

Revisionsfråga 1: Har nämnden antagit ett budgetunderlag för sin verksamhet?

lakttagelser

Socialnämnden antar ett budgetunderlag för 2021 vid sammanträdet 2020-12-02.

Dokumentet benämns som Framtidsplan 2021-2023 för socialnämnden. I framtidsplanen för socialnämnden framgår nämndens mål och uppdrag, inriktningsmål, övergripande riskområden och nämndens budget för året. Budgeten för 2021 är ca tio mnkr högre än för 2020. Varför budgeten är högre framgår inte av dokumentet.

Vi kan tyda att socialnämnden formulerar mål utifrån kommunfullmäktiges nio inriktningsmål med undantag från välmående och växande företag vilket förklaras av att det primärt vänder sig till andra nämnders verksamheter.

Kommunfullmäktiges nio inriktningsmål är följande: en attraktiv kommun, en hållbar kommun, service och bemötande, en skola med hög måluppfyllelse och starka kunskapsresultat, en trygg vård och omsorg av hög kvalitet, välmående och växande företag, attraktiv arbetsgivare, en god ekonomi och effektiv organisation.

För denna granskning är de två sistnämnda inriktningsmålen extra intressanta, det vill säga en god ekonomi och effektiv organisation.

Socialnämnden formulerar följande mål rörande en god ekonomi:

- Socialnämnden ska långsiktigt och systematiskt följa upp, planera och samordna resurser.

För att uppnå målet formuleras endast följande uppdrag: Implementera en volymbaserad budget i verksamheterna. Socialförvaltningen får i uppdrag att övergå från anslagsfinansierad budget till en volymbaserad budget i enlighet med åtgärdsplanen för en budget i balans (återkommer längre fram i rapporten). Effekterna av en volymbaserad budget förväntas vara ökade möjligheter för ekonomisk uppföljning som i sin tur ska ge ökad möjlighet till politisk styrning vad gäller exempelvis kvalitetssatsningar. Effekterna av den volymbaserade budgeten förväntas främst från år 2022.

Vid intervjuer nämns just att övergången och den översyn som skett beträffande nämndens budget innebär att kostnadsställena blir mer renodlade vilket underlättar att urskilja vilka kostnader som hör vart. Detta uppges bidra till att nämndledamöter får en ökad förståelse för den ekonomiska information som lämnas från förvaltningen. Förändringen beskrivs fortfarande vara i implementeringsfas och en utvärdering förväntas ske 2022.

Vidare finns en indikator till målet att implementera en volymbaserad budget vilken lyder: Resultatbudgeten per verksamhetsområde (redovisas delår och helår). Vi kan inte tyda några mått eller mätetal utifrån indikatorn vilket således gör det svårt att bedöma om målet är uppfyllt eller inte vid återrapportering.

Socialnämnden formulerar följande mål rörande en effektiv organisation:

- Socialnämnden ska utveckla det ständiga förbättringsarbetet för systematisk uppföljning av verksamheternas processer och insatser för den enskilde.

För att uppnå målet formuleras ett antal uppdrag vilka är följande: förbättra med hjälp av digitalisering, kvalitetssäkra med hjälp av välfärdsteknik samt utveckla arbetet med uppföljning. Vi kan inte tyda att uppdragen primärt tar sin utgångspunkt i att förbättra ekonomin inom nämnden även om det indirekt kan förbättras i takt med en mer effektiv organisation. Av formulerade indikatorer kan vi inte tyda några mått eller mätetal för måluppfyllnad.

I budgeten framgår avslutningsvis övergripande riskområden som socialnämnden har identifierat. Någon beskrivning om riskerna framgår inte. Inte heller någon förklaring till varför urvalet har skett. Riskerna som formuleras är arbetsmiljö, styrning/ledning och kommunikation. Att ekonomi i balans inte är ett utav tre övergripande riskområden väcker frågetecken med tanke på nämndens återkommande underskott.

Bedömning

Revisionsfråga 1: Har nämnden antagit ett budgetunderlag för sin verksamhet?

Ja.

Nämnden har antagit ett budgetunderlag för sin verksamhet. Vi reser dock frågetecken i varför inte den ekonomiska aspekten belyses ytterligare i syfte att ge styrning till verksamheterna. För att få bukt på återkommande underskott ser vi det som väsentligt att problematiken lyfts och att mål och strategier synliggörs och formuleras vilket förslagsvis kan ske i budgetunderlaget/framtidsplanen. Vi bedömer att målet som är formulerat rörande god ekonomi inte är tillräckligt precist och heltäckande. Vi saknar således flera aspekter som är av vikt för att upprätthålla en ekonomi i balans. Vi reser även frågetecken kopplat till att området ekonomi inte nämns som ett övergripande riskområde.

Rapportering

Revisionsfråga 2: Har nämnden upprättat direktiv/instruktion för rapportering till nämnden?

Revisionsfråga 3: Sker rapportering i enlighet med direktiven?

Revisionsfråga 4: Fokuserar rapportering på ekonomiskt resultat och prognos?

Revisionsfråga 5: Används mätetal för ekonomi, prestationer och kvalitet för att styra och kontrollera verksamheten?

Iakttagelser

Direktiv/instruktion för rapportering till nämnden

I socialnämndens reglemente senast reviderad av kommunfullmäktige 2018-12-17 framgår rubrik som avser uppföljning, årsredovisning och rapportering till fullmäktige (§ 5). Under rubriken framgår bland annat att:

- nämnden kontinuerligt ska följa sin verksamhet.
- nämnden ska två gånger per år redovisa till fullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem i reglemente och genom finansbemyndigande.
- redovisningen ska ske enligt riktlinjer som fastställts av fullmäktige. Redovisningen lämnas till styrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar.

Vid intervjuer framgår att socialnämnden likt övriga nämnder lyder under de direktiv/instruktioner som fullmäktige fastställt i kommunens årliga budgetdokument. I Gnesta kommun namnges kommunens budget *Framtidsplan 2021-2023*. Av framtidsplanen framgår bland annat fullmäktiges inriktningsmål, planeringsförutsättningar, finansiella mål och styrmodell för kommunen.

Av styrmodellen, beskriven i framtidsplanen, framgår avsnitt om till exempel verksamhetsstyrning, ekonomisk styrning, uppföljning av verksamhet, intern kontroll och ekonomi samt åtgärder vid avvikelser från budget.

Vad gäller rubriken verksamhetsstyrning framgår att nämnderna ska besluta om sina egna framtidsplaner med uppföljningsbara mål. Varje nämnd ska bryta ner de för

nämnden relevanta inriktningsmålen som fastställts av kommunfullmäktige. Dessa mål kan kompletteras med andra mål kopplat till nämndens uppdrag. Nämndernas nedbrutna mål är styrande för verksamheterna. Verksamheterna/enheterna utgår från nämndmålen och ska utarbeta aktiviteter för att ange hur de kan bidra till att uppfylla nämndmålen. Dessa samlas i en verksamhetsplan/enhetsplan för respektive verksamhetsområde eller enhet.

Den ekonomiska styrningen utgår från att kommunfullmäktige tilldelar respektive nämnd en nettoram som dessa ansvarar för. Nettoramen är fast och får inte överskridas utan kommunfullmäktiges godkännande. Kommunstyrelsen ska se till att detta följs och ska föreslå åtgärder till nämnderna vid eventuellt överskridande. Nämnd fördelar, inom tilldelad ram, medel mellan olika verksamhetsområden.

Kommunfullmäktige fördelar driftsanslagen (ramar) enligt följande:

Politisk nämnd	Förvaltning
Kommunfullmäktige	Kommungemensamma poster/kommunstyrelseförvaltningen
Kommunstyrelsen	Kommunstyrelseförvaltningen, Samhällsbyggnadsförvaltningen
Samhällsbyggnadsnämnden	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Barn- och utbildningsnämnden	Barn- och utbildningsförvaltningen
Socialnämnden	Socialförvaltningen

Uppföljning av kommunfullmäktiges inriktningsmål ska ske i delårsrapporten och i årsredovisningen och ska tillsammans med jämförelser av kvalitet/ekonomi och volymuppgifter bilda ett underlag för eventuella revideringar inför nästa planeringsperiod.

Bedömningen om att övriga delar i det kommunala uppdraget utförs på ett tillfredsställande sätt ska ske genom bland annat årsredovisning, muntliga och skriftliga redovisningar i nämnder och fullmäktige samt ett deltagande i ett jämförelsenätverk med andra kommuner (Kommunens kvalitet i korthet).

Vidare framgår av framtidsplanen att den interna kontrollen inom kommunen ska följa kommunallagens krav om att varje nämnd inom sitt område ser till att verksamheterna bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat om samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Nämnden ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten i övrigt bedrivs på ett tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen handlar bland annat om att säkerställa att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv, det vill säga god ekonomisk hushållning.

Nämnderna ska, enligt riktlinjer för intern kontroll, i sina framtidsplaner inrymma årliga internkontrollplaner som utgörs av fem till åtta prioriterade och nämnds specifika risker/kontrollområden som framkommer utifrån bland annat väsentlighets- och riskanalyser.

Övergripande riskområden för kommunen som helhet föreslås av kommunstyrelsens presidium (cirka tre stycken). Följande områden föreslås fastställas som övergripande riskområden för kommunen som helhet 2021:

1. Säkerhets/kvalitetsbrister vid digitalisering
2. Budgetuppföljning och prognossäkerhet
3. Kompetensförsörjning

Samtliga nämnder ska även upprätta budgetuppföljning med justering av prognos (uppkomna förändringar med större påverkan) för helåret efter samtliga månader med undantag för januari och juni. Uppföljning till kommunstyrelsen med prognos för helåret ska ske per tertial. Slutligen ska delårsbokslut (augusti månad) och årsredovisning (december månad) redovisas för kommunfullmäktige.

Så snart en avvikelse befaras eller har konstaterats är nämnden skyldig att besluta om åtgärder inom ramen för sina befogenheter så att budget kan hållas. Detta innebär att förvaltningen, samtidigt som det befarade underskottet redovisas för nämnden, ska ge förslag till hantering av underskottet. Kommunstyrelsen har ett samlat ansvar för kommunens ekonomi. I de fall kommunstyrelsen finner att nämnd inte fullföljer sina uppdrag från kommunfullmäktige kan styrelsen föreslå åtgärder till nämnden att genomföra, inom given budgetram, alternativt väcka ärende i kommunfullmäktige.

Efterlevnad av direktiv/instruktion vid rapportering och rapporteringens innehåll

För att åskådliggöra efterlevnaden av direktiv/instruktioner har vi dels genomfört en protokollsgenomgång och dels dokumentgranskning. Vi kommer under denna rubrik redogöra för följande områden kopplat till efterlevnad: verksamhetsstyrning, ekonomisk styrning, uppföljning av verksamhet, intern kontroll och ekonomisk uppföljning vilka är områden som är tätt knutna till denna granskning. Angående de åtgärder som presenteras nedan, kopplat till det ekonomiska utfallet, finns beskrivningar i sin helhet under revisionsfråga 6 och 7, rubrik *Åtgärder*.

Vad gäller verksamhetsstyrning noterar vi att nämnden antagit en framtidsplan med mål. Huruvida målen är uppföljningsbara ställer vi oss frågande till då exempelvis mätetal eller mått inte fastställts intill de indikatorer som beslutats. Verksamhetsföreträdare beskriver att ett arbete med att ta fram mätetal ska intensifieras inför 2022. Vi noterar däremot att målen är relevanta utifrån de inriktningsmål som fastställts av kommunfullmäktige. Vi vill dock återigen belysa vikten av att målen är ett styrinstrument för verksamheterna och att mål beträffande det ekonomiska läget till stor del saknas.

Den ekonomiska styrningen utgår från att kommunfullmäktige tilldelar respektive nämnd en nettoram som nämnden ansvarar för. Vi noterar att socialnämnden har fördelat medel mellan olika verksamhetsområden inom tilldelad budgetram.

Uppföljning av kommunfullmäktiges inriktningsmål ska ske i delårsrapport och i årsredovisningen. Vi noterar att inriktningsmålen följs upp vid delårsrapporten 2021 där en lägesrapport lämnas kring varje mål. Nämnden presenterar även en förväntad

bedömning per helår. De flesta indikatorer följs dock upp på årsbasis vilket reser frågetecken kopplat till vad som ligger till grund för nämndens förväntade bedömningen per helår. Med anledning av att vi i granskningen inte haft möjlighet att ta del av årsredovisning för 2021 kan vi dock inte säkerställa efterlevnaden fullt ut. Historiskt kan vi dock konstatera att detta förfarande sker det vill säga att nämnden följer upp inriktningsmålen vid helår. Vi konstaterar dock att avsaknaden av konkreta mätetal eller målvärden försvårar förståelsen varför ett mål anses uppfyllt eller inte.

I kommunens framtidsplan inbegrips den interna kontrollen och det framgår att respektive nämnd ska åskådliggöra sin internkontrollplan i nämndspecifik framtidsplan. Av socialnämndens framtidsplan kan vi inte se att internkontrollplanen presenteras. Vi noterar dock av underlaget att nämnden ger i uppdrag till socialförvaltningen att ta fram en internkontrollplan där bland annat identifierade förvaltningsövergripande riskområden (arbetsmiljö, styrning/ledning och kommunikation) ska ingå. Vi kan inte tyda av protokollsgenomgång, protokoll 2020 fram till sep 2021, att nämnden har beslutat att anta internkontrollplan för 2021. Vi noterar dock i samband med att socialnämnden godkänner delårsrapport för 2021, vid sammanträde 2021-09-29 § 59, att nämndens internkontrollplan är inkluderad. I internkontrollplanen som presenteras vid delårsrapporteringen framgår ett antal kontrollmoment med bäring på ekonomiska aspekter. Det framgår bland annat moment/kontrollmål såsom att nämnden ska (1) uppmärksamma avvikelser i månadsavstämningar med ekonomienhetens representant, (2) att samtliga medarbetare hanterar inköp enligt lagar, riktlinjer och avtal samt (3) att förhindra och förebygga felaktiga utbetalningar gällande ekonomiskt bistånd. Beträffande de två första kontrollmålen framgår att nämnden bedömer att de inte till fullo fullgjort de åtaganden som beslutats.

Vi noterar att socialnämnden får återrapportering och fattar beslut avseende ekonomisk uppföljning vid följande tillfällen:

2021-03-31 § 9: Socialnämndens resultat till och med februari uppgår till -828 tkr. Underskottet härrör från verksamhetsområdet Äldre, funktionsstöd, hälso- och sjukvård som visar en negativ avvikelse på -6 208 tkr, men också Stöd och vägledning visar underskott uppgående till -225 tkr. Administration och bistånd gör ett positivt resultat uppgående till +5 534 tkr, liksom förvaltningsledningen som har ett resultat på +66 tkr.

Beslut: Nämnden godkänner den ekonomiska uppföljningen.

2021-04-28 § 20: Socialnämndens resultat till och med februari uppgår till -3 007 tkr. Underskottet härrör från verksamhetsområdet Äldre, funktionsstöd, hälso- och sjukvård som visar en negativ avvikelse på -7 280 tkr, men också Stöd och vägledning visar underskott uppgående till -2 122 tkr. Administration och bistånd gör ett positivt resultat uppgående till +6 127 tkr, liksom förvaltningsledningen som har ett resultat på +263 tkr.

Beslut: Nämnden godkänner den ekonomiska uppföljningen. Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att återkomma till nämnden i maj med förslag på åtgärder för att nå en budget i balans.

2021-05-26 § 30: Socialnämndens resultat till och med april uppgår till -5 340 tkr. Underskottet härrör från verksamhetsområdet Äldre, funktionsstöd, hälso- och sjukvård som visar en negativ avvikelse på -8 696 tkr, men också Stöd och vägledning visar underskott uppgående till -4 640 tkr. Administration och bistånd gör ett positivt resultat uppgående till +7 504 tkr, liksom Förvaltningsledningen som har ett resultat på +483 tkr. Prognosen för socialnämnden uppgår till -5 794 tkr. Negativa prognoser återfinns inom Stöd och vägledning (-5 625 tkr) och Äldre, funktionsstöd, hälso- och sjukvård (-19 920 tkr). Positiva prognoser redovisas för Socialnämnden (+11 tkr), Förvaltningsledningen (+1 000 tkr) och Administration och bistånd (+18 740 tkr).

Beslut: Nämnden godkänner den ekonomiska uppföljningen.

2021-05-26 § 31: Socialchef och verksamhetschefer har på uppdrag av nämnden upprättat ett förslag till åtgärdsplan i syfte att nå god ekonomisk hushållning och en budget i balans.

Förslag: Ordförande föreslår att ärendet återremitteras med motiveringen att förvaltningen får fortsätta med arbetet med en åtgärdsplan för en budget i balans.

Beslut: Ärendet återremitteras

2021-06-23 § 39: Socialnämndens resultat till och med maj uppgår till -3 104 tkr. Underskottet härrör från verksamhetsområdet Äldre, funktionsstöd, hälso- och sjukvård som visar en negativ avvikelse på -9 722 tkr, men också Stöd och vägledning visar underskott uppgående till -4 578 tkr. Administration och bistånd gör ett positivt resultat uppgående till +10 931 tkr, liksom Förvaltningsledningen som har ett resultat på +254 tkr.

Beslut: Nämnden godkänner den ekonomiska uppföljningen.

2021-06-23 § 40: Av protokollet framgår följande skrivelse: "Enligt kommunallagen ska kommuner föra en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Balanskravet i kommunallagen förutsätter att om kommunal bokföring och redovisning för ett visst räkenskapsår är negativt, ska detta regleras. Den totala prognosen per april 2021 visar ett underskott om - 5 794 tkr. På uppdrag från nämnden presenteras härmed en åtgärdsplan för budget i balans."

Beslut: Socialnämnden beslutar att vidta åtgärder för att erhålla en budget i balans enligt av nämnden korrigerat underlag.

2021-09-01 § 50: Socialnämndens resultat till och med juli uppgår till -4 888 tkr. Underskottet härrör från verksamhetsområdet Äldre, funktionsstöd, hälso- och sjukvård som visar en negativ avvikelse på -12 684 tkr, men också Stöd och vägledning visar underskott uppgående till -7 366 tkr. Administration och bistånd gör ett positivt resultat uppgående till +15 112 tkr, liksom Socialnämnden och Förvaltningsledningen som har ett resultat på +15 tkr respektive +35 tkr.

Beslut: Nämnden godkänner den ekonomiska uppföljningen.

2021-09-01 § 51: Förvaltningen har i djupare analys av flertalet tidigare framskrivna åtgärdsplaner valt att kategorisera områden för åtgärder med fokus på större effekter över längre tid, men som också förutsätter ytterligare utredning, beräkning och samverkan. Därför beskrivs att förvaltningen behöver återkomma med övergripande och långsiktiga strategier för åtgärder gällande lokaler/hyror, hemmaplanslösningar, att varsla/omfördela personal, intern vikariepool samt optimering av resurser. Totalt förväntas åtgärderna ge en effektivisering om 5 700 tkr. Vi noterar att det inte framgår någon tidshorisont för när de förväntade åtgärderna ska ge en effektivisering om 5 700 tkr.

Beslut: Socialnämnden godkänner lägesrapport avseende åtgärder samt risk- och konsekvensanalys för åtgärdsplan för budget i balans.

2021-09-29 § 59: I delårsrapporten 2021 redovisas socialnämndens måluppfyllelse och nuläge under perioden 1 januari 2021 till 31 augusti 2021 utifrån kommunfullmäktiges och främst socialnämndens mål. Delårsrapporten innehåller delårsberättelse, redovisning av internkontrollplanen, särskilda händelser av vikt under perioden, omvärlds-, verksamhets- samt finansiella risker och ekonomisk uppföljning per verksamhetsområde. Gällande måluppfyllelsen så redovisas majoriteten av indikatorerna vid årsredovisningen.

Beslut: Socialnämnden godkänner delårsrapporten för 2021. Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att utifrån prognos revidera den beslutade ekonomiska åtgärdsplanen samt att därefter följa upp denna månadsvis till nämnd.

Vid intervjuer framkommer att prognoserna sker manuellt, via excel dokumentation, genomförd av tjänstepersoner utifrån den information som lämnas av verksamheterna. I kommunens rapporteringsverktyg finns möjlighet att lägga in prognoser med kommentarer, dock möjliggör systemet inte simulering av prognoser inom olika verksamheter. Kommunen förväntas byta ut rapporteringsverktyget men avvaktar med anledning av att kommunen inlett upphandling avseende ett nytt kvalitetsledningssystemet. Om funktionerna i det nya kvalitetsledningssystemet möjliggör ekonomisk uppföljning med prognoser är tanken är utveckla dessa delar där.

Vi noterar att nämnden får återrapportering om det ekonomiska utfallet i enlighet med de tidpunkter som framgår av kommunens styrmodell. Vad gäller redogörelse avseende vidtagna åtgärder se revisionsfråga 6 och 7. Vi vill dock även här lyfta problematiken, som redogörs i ett tidigare skede av rapporten, kopplat till nämndens prognos om måluppfyllelse för verksamhetsmålen. I synnerhet med tanke på att de flesta indikatorer följs upp på årsbasis vilket reser frågetecken kopplat till vad som ligger till grund för nämndens förväntade bedömningen per helår.

I de fall kommunstyrelsen finner att nämnd inte fullföljer sina uppdrag från kommunfullmäktige kan styrelsen föreslå åtgärder till nämnden att genomföra, inom

given budgetram, alternativt väcka ärende i kommunfullmäktige. Vid en översyn av kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges protokoll, för 2021 fram till sep, kan vi inte tyda några föreslagna åtgärder från styrelsen alternativt ärenden som väckts i kommunfullmäktige till följd av prognoser om underskott för 2021. Vi noterar däremot att kommunfullmäktige beslutar om ansvarsfrihet för socialnämnden (2020) vid sammanträde 2021-05-24 § 36.

För verksamhetsuppföljning framgår att förvaltningen varje kvartal överlämnar utvalda nyckeltal till nämnden. Nyckeltalen uttrycks ge nämnden en möjlighet att se förvaltningens kvalitetsutveckling från ytterligare en synvinkel. Några nyckeltal beskriver inflödet av biståndsbeslut enligt SoL och LSS. Några nyckeltal beskriver utredningstider. Samt, några nyckeltal beskriver inflödet av orosanmälningar.

Vi har i ett tidigare skede av rapporten beskrivit att nämnden går från anslagsfinansierad budget till en volymbaserad budget/modell. Inför 2021 genomförs således en total omstrukturering av hela utförarorganisationen samt hela biståndsenheten vilket motsvarar verksamheter om ca 80 % av socialnämndens budget. Modellen uppges vara uppbyggd kring volymbereäkningar där samtliga insatser som utförs inom den egna utföraren är genomlysta och prissatta enligt en självkostnadsmodell. Modellen används för uppföljning av utförda insatser inom samtliga verksamhetsområden. Totalt följs 17 insatser inom den egna utföraren. Även analyser av respektive lagområden (LSS, SOL/ÄO, SOL/FN) görs. Uppföljningen genomförs, förutom till nämnden, också i form av arbetsgrupper där utförarchef och biståndschef diskuterar månadens utfall. Både kostnader och utförda insatser (volym) uppges analyseras.

Bedömning

Revisionsfråga 2: Har nämnden upprättat direktiv/instruktion för rapportering till nämnden?

Ja

Vi bedömer att det finns direktiv/instruktion för rapportering till nämnden. Direktiven är kommunövergripande och berör samtliga nämnder i kommunen.

Revisionsfråga 3: Sker rapportering i enlighet med direktiven?

Delvis

Rapportering sker inte helt i enlighet med fastställda direktiv. Vi noterar avvikelser enligt följande:

- huruvida målen är uppföljningsbara ställer vi oss frågande till då exempelvis mätetal eller mått inte fastställs intill de indikatorer som beslutas.
- Av socialnämndens framtidsplan kan vi inte se att internkontrollplanen presenteras. Vi noterar dock av framtidsplanen att nämnden ger i uppdrag till socialförvaltningen att ta fram en internkontrollplan där bland annat identifierade förvaltningsövergripande riskområden (arbetsmiljö, styrning/ledning och

kommunikation) ska ingå. Vi kan inte tyda av protokollsgenomgång, protokoll 2020 fram till sep 2021, att nämnden har beslutat att anta internkontrollplan för 2021.

Revisionsfråga 4: Fokuserar rapportering på ekonomiskt resultat och prognos?

Ja

Rapportering av ekonomiskt resultat följer fullmäktiges direktiv. Vi noterar att det sker månatlig rapportering avseende ekonomin och att prognos lämnas vid givna tidpunkter under året.

Revisionsfråga 5: Används mätetal för ekonomi, prestationer och kvalitet för att styra och kontrollera verksamheten?

Delvis

Vi bedömer att mätetal delvis finns för ekonomi, prestationer och kvalitet för att styra och kontrollera verksamheten. Vi bedömer dock att verksamhetens formulerade mål i framtidsplanen till stora delar saknar mätetal.

Åtgärder

Revisionsfråga 6: Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?

Revisionsfråga 7: Säkerställer nämnden att beslutade åtgärder genomförs?

lakttagelser

Vi har tidigare berört de förändringar nämnden genomfört inför år 2021 såsom omstruktureringar och övergången till en volymbaserad budget.

I revisionsfråga 6 och 7 utgår vi från de åtgärder som vidtas under år 2021.

Av protokollsgenomgång noterar vi att nämnden vidtar åtgärder i form av att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma med åtgärdsplaner för att nå mål för ekonomin.

Vi noterar att nämnden vidtar åtgärder för att nå mål för ekonomin enligt följande:

2021-04-28 § 20: Beslut: Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att återkomma till nämnden i maj med förslag på åtgärder för att nå en budget i balans.

2021-05-26 § 31: Socialchef och verksamhetschefer har på uppdrag av nämnden upprättat ett förslag till åtgärdsplan i syfte att nå god ekonomisk hushållning och en budget i balans.

Beslut: Ärendet återremitteras.

2021-06-23 § 40: Beslut: Socialnämnden beslutar att vidta åtgärder för att erhålla en budget i balans enligt av nämnden beslutat korrigerat underlag.

2021-09-01 § 51: Beslut: Socialnämnden godkänner lägesrapport avseende åtgärder samt risk- och konsekvensanalyser för åtgärdsplan för budget i balans.

2021-09-29 § 59: Beslut: Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att utifrån prognos revidera den beslutade ekonomiska åtgärdsplanen samt att därefter följa upp denna månadsvis till nämnd.

Det är värt att notera att de första beslutade åtgärderna som sker presenteras i juni efter tidigare återremittering av åtgärdsplan. Med tanke på nämndens historiska budgetunderskott väcker det frågetecken både vad gäller nämndens bedömning av problematiken såväl som om nämndens styrning och ledning är tillräcklig. Vilket ligger i linje med de frågetecken som restes tidigare i granskningen beträffande en avsaknad av ett mer utförligt ekonomiskt perspektiv i nämndens framtidsplan.

Vid en översyn av åtgärdsplan för en ekonomi i balans framgår att den tar sikte på ett långsiktigt perspektiv och bedöms ge effekt nästkommande år samt framåt. Vi noterar att åtgärder med konkret effekt under innevarande år i stort saknas.

I de beslut som fattas kan vi tyda åtgärder inom följande områden:

- Åtgärder gällande lokaler/hyror
- Åtgärder gällande hemmaplanslösningar
- Åtgärder gällande varsla och omfördela personal
- Åtgärder gällande matdistributionen inom kommunen
- Åtgärder gällande kostnaderna i Hälso- och sjukvårdsenheten (HSE)
- Åtgärder gällande möjligheten till att utöka öppenvårdens uppdrag till att inkludera beroendemottagning
- Åtgärder gällande Träffpunktens verksamhet och innehåll i sin nuvarande form

Vi noterar av åtgärdsplanen att riskbedömning genomförs kopplat till respektive område. Vidare framgår ett stycke avseende vilken effekt/besparing åtgärderna förväntas ge. Vi noterar dock att den generella skrivelsen i dokumentet är att effekten i nuläget inte går att bedöma. Vi ser inte heller någon tydlighet inom vilken verksamhetsgren effekterna förväntas finnas.

Vid intervjuer framkommer att diskussioner förs med kommunstyrelsen avseende bland annat äskanden, vilket beskrivs ske i närtid. Den bild vi får i granskningen är att sådana diskussioner, ur ett historiskt perspektiv, i lägre utsträckning skett.

Bedömning

Revisionsfråga 6: Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?

Nej

Vi noterar att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att återkomma med åtgärdsförslag. Vi bedömer att åtgärderna i åtgärdsplanen i nuläget inte är tydliga och konkreta.

Vi ser allvarligt på att åtgärder med konkret effekt under innevarande år huvudsakligen saknas med tanke på att nämnden prognostiserar underskott i början av året. Detta torde rimligen ske i ett tidigt skede i synnerhet med tanke på den problematik som återfinns historiskt inom nämnden.

Vi ser det som väsentligt att socialnämnden löpande för diskussioner med kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för att möjliggöra eventuella äskanden i syfte att upprätthålla en budget i balans. Likväl behöver nämnden på ett tydligt sätt förmedla eventuella avvikelser i intäkts- och kostnadsutvecklingen inför respektive verksamhetsår. Där eventuella skillnader i intäkter och kostnader, exempelvis dyra placeringar av individer och förändringar i statsbidrag, mellan verksamhetsåren framförs till kommunfullmäktige och kommunstyrelsen vid budgetarbetet.

Revisionsfråga 7: Säkerställer nämnden att beslutade åtgärder genomförs?

Delvis

Vi bedömer att nämnden får återrapporering avseende åtgärdsplanen. Vår bedömning är dock att det är svårt att tyda när nämnden faktiskt tar ett konkret beslut utifrån lämnad återrapporering. Åtgärderna som presenteras förväntas framförallt få effekt på längre sikt (2022 och framåt) vilket är problematiskt med tanke på nämndens ekonomiska prognos för 2021 om ett underskott runt nio mnkr.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Gnesta kommun genomfört en granskning av socialnämndens åtgärder för en ekonomi i balans. Granskningens syfte är att granska om socialnämndens åtgärder för ekonomi i balans är tillräckliga.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att socialnämndens åtgärder **ej är tillräckliga** för att nå ekonomi i balans.

Vi ser allvarligt på att åtgärder med konkret effekt under innevarande år i stort saknas med tanke på nämndens prognostiserade underskott i början av året. Detta torde rimligen ha skett i ett tidigare skede i synnerhet med tanke på den problematik som återfunnits historiskt inom nämnden.

Rekommendationer

- Vi rekommenderar att problematiken rörande återkommande underskott synliggörs i nämndens budgetunderlag och att mål och strategier formuleras. Detta utifrån att vi bedömer att målet som är formulerat rörande god ekonomi inte är tillräckligt precist och heltäckande. Vi saknar således flera aspekter som är av vikt för att upprätthålla en ekonomi i balans.
- Vi rekommenderar att åtgärder sätts in i ett tidigare skede och ser det som väsentligt att åtgärderna även ger effekt på kortare sikt med anledning av dels nämndens prognostiserade underskott för verksamhetsåret och dels nämndens återkommande underskott historiskt.
- Vi rekommenderar att nämnden för diskussioner och genomför analyser avseende intäkts- och kostnadsutvecklingen inför respektive verksamhetsår. Där eventuella skillnader i intäkter och kostnader, exempelvis dyra placeringar av individer och förändringar i statsbidrag, mellan verksamhetsåren framförs till kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. I syfte att säkerställa att en ekonomi i balans är möjlig att uppnå.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?	Ja Nämnden har antagit ett budgetunderlag för sin verksamhet. Vi reser dock frågetecken i varför inte den ekonomiska aspekten belyses ytterligare i syfte att ge styrning till verksamheterna.	
2. Har nämnden upprättat direktiv/instruktion för rapportering till nämnden?	Ja Vi bedömer att det finns direktiv/instruktion för rapportering till nämnden. Direktiven är kommunövergripande och berör samtliga nämnder i kommunen.	
3. Sker rapportering i enlighet med direktiven?	Delvis Rapportering sker inte helt i enlighet med fastställda direktiv. Vi noterar avvikelser i vissa fall.	
4. Fokuserar rapporteringen på ekonomiskt resultat och prognos?	Ja Rapportering av ekonomiskt resultat följer fullmäktiges direktiv. Vi noterar att det sker månatlig rapportering avseende ekonomin och att prognos lämnas vid givna tidpunkter under året.	
5. Används mätetal för ekonomi, prestationer och kvalitet för att styra och kontrollera verksamheten?	Delvis Vi bedömer att mätetal delvis finns för ekonomi, prestationer och kvalitet för att styra och kontrollera verksamheten. Vi bedömer dock att verksamhetens formulerade mål i framtidsplanen till stora delar saknar mätetal.	
6. Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Nej Vi noterar att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att återkomma med åtgärdsförslag. Vi bedömer att åtgärderna i åtgärdsplanen i nuläget inte är tydliga och konkreta.	

7. Säkerställer nämnden att beslutade åtgärder genomförs?

Delvis

Vi bedömer att nämnden får återrapportering avseende åtgärdsplanen. Vår bedömning är dock att det är svårt att tyda när nämnden faktiskt tar ett konkret beslut utifrån lämnad återrapportering.

2021-11-10

Tobias Bjöörn

Ebba Öhlund

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Gnesta kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2021-06-02. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Upprättad: 2022-01-25
Diarienummer: SN.2022.1

Socialnämnden

Redovisning av delegationsbeslut

Sammanfattning

Socialnämnden har överlåtit sin beslutanderätt till tjänsteman enligt av socialnämnden antagen delegationsordning. Dessa beslut skall redovisas till socialnämnden.

Redovisningen innebär inte att socialnämnden får ompröva eller fastställa delegeringsbesluten. Däremot står det socialnämnden fritt att återkalla lämnad delegering.

Delegationsbesluten i sin helhet finns tillgängliga hos kommunledningskontoret. Tiden för överklagande av beslut som fattats med stöd av delegationen börjar löpa fr.o.m att socialnämndens protokoll justeras och anslagsbevis är uppsatt på kommunens digitala anslagstavla. Detta gäller dock inte myndighetsärenden där tiden börjar löpa från det datum då sökanden fått del av besluten.

Från och med maj 2013 innehåller inte redovisningen av delegationsbeslut uppgifter om vem som initierat respektive delegationsbeslut. Eftersom uppgift om initierare (namn och adress) kan omfattas av sekretess i vissa ärenden och då personer med skyddad identitet inte ska röjas, har dessa uppgifter tagits bort.

~ Förteckning över anställningar 2021-12-01 – 2021-12-31

Socialnämnden

Förteckning över avtal om månadsavlönade tillsvidareanställningar utfärdade mellan 2021-12-01 – 2021-12-31

Undersköterska
Organisation: Särskilt boende Strandhagen
Tillsvidare, From: 2022-01-17
Heltid,
Utfärdat av: Anders Hallinder, Chef

Undersköterska
Organisation: Särskilt boende Strandhagen
Tillsvidare, From: 2022-01-17
Heltid,
Utfärdat av: Anders Hallinder, Chef

Undersköterska
Organisation: Särskilt boende Strandhagen
Tillsvidare, From: 2022-01-17
Deltid (75,00%),
Utfärdat av: Anders Hallinder, Chef

Vårdbiträde
Organisation: Särskilt boende Strandhagen
Tillsvidare, From: 2022-01-17
Deltid (75,00%),
Utfärdat av: Anders Hallinder, Chef

Undersköterska
Organisation: Särskilt boende Strandhagen
Tillsvidare, From: 2022-01-01
Deltid (75,00%),
Utfärdat av: Anders Hallinder, Chef

Integrationssamordnare
Organisation: Stöd till arbete
Tillsvidare, From: 2022-01-01
Heltid,
Utfärdat av: Angelica Zunko Markström, Enhetschef

Enhetschef
Organisation: Utredning och stöd
Tillsvidare, From: 2022-04-01
Heltid,
Utfärdat av: Lena Karlsson Leksell, Förvaltningschef

Kommunikatör
Organisation: Förvaltningsledning
Tillsvidare, From: 2022-01-01
Heltid,
Utfärdat av: Lena Karlsson Leksell, Förvaltningschef

Språkpedagog
Organisation: Vuxenutbildning
Tillsvidare, From: 2022-01-01
Deltid (80,00%),
Utfärdat av: Marie Segersvärd, Rektor

Undersköterska
Organisation: Särskilt boende Ekhagen
Tillsvidare, From: 2022-01-01
Deltid (73,38%),
Utfärdat av: Monica Petersson, Enhetschef Ekhagen

Förteckning över avtal om månadsavlönade visstidsanställningar utfärdade mellan
2021-12-01 – 2021-12-31

Vårdbiträde
Organisation: Särskilt boende Strandhagen
Vikariat, 2022-01-17 - 2022-08-01,
Deltid (75,00%),
Utfärdat av: Anders Hallinder, Chef

Undersköterska
Organisation: Särskilt boende Strandhagen
Vikariat, 2022-01-17 - 2022-04-30,
Deltid (75,00%),
Utfärdat av: Anders Hallinder, Chef

Undersköterska
Organisation: Särskilt boende Strandhagen
Vikariat, 2022-01-17 - 2022-03-31,
Deltid (75,00%),
Utfärdat av: Anders Hallinder, Chef

Vårdbiträde
Organisation: Särskilt boende Strandhagen
Vikariat, 2022-01-17 - 2022-04-22,
Deltid (75,00%),
Utfärdat av: Anders Hallinder, Chef

Handledare
Organisation: Stöd till arbete
Allm visstidsanställning, 2022-01-01 - 2022-05-31
Heltid,
Utfärdat av: Angelica Zunko Markström, Enhetschef

Handläggare
Organisation: Stöd till arbete
Allm visstidsanställning, 2022-01-01 - 2022-12-31
Heltid,
Utfärdat av: Angelica Zunko Markström, Enhetschef

Undersköterska
Organisation: Korttidsboende
Vikariat, 2022-01-10 - 2022-09-03,
Deltid (65,00%),
Utfärdat av: Monica Persson, Enhetschef

Sjuksköterska
Organisation: Hälso- och sjukvård
Vikariat, 2021-12-20 - 2022-02-27,
Heltid,
Utfärdat av: Monica Persson, Enhetschef

Upprättad: 2022-01-25
Diarienummer: SN.2022.2

Socialnämnden

Anmälningssärenden

Sammanfattning

Information och meddelanden som inkommer till kommunen och som socialförvaltningen bedömer vara av vikt att redovisa för socialnämnden, utgör anmälningssärenden. Anmälningssärendena i sin helhet finns tillgängliga hos kanslienheten samt hos sekreteraren under sammanträdet.

- ~ Protokollsutdrag från nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård 2021-12-08, § 31 Uppdrag till länsstyrgruppen gällande Tillsammans för barnens bästa.
- ~ Protokollsutdrag från regionfullmäktige 2021-11-23, § 130 Revidering av reglemente för nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård.
- ~ Protokoll sociala utskottet 2021-12-14
- ~ Protokoll sociala utskottet 2022-01-19
- ~ Beslut från IVO i ärende SN.2020.74

